

Vándorúton Közép-Amerikában (2. rész)

MAKLEIT LÁSZLÓ
(szöveg és kép)
León katedrálisa

Nicaragua

A közel másfél Magyarországnyi területű Nicaragua a földnyelv legnagyobb országa. Változatos felszínén a magas hegyek, a széles síkságok éppúgy megtalálhatók, mint a nagy kiterjedésű tavak, de nem hiányoznak a Közép-Amerikára oly jellemző vulkánok sem. Az országban 19 tűzhányót tartanak nyilván, egy részük ma is működőképes. A geológiai aktivitást a kőzetlemezek mozgása magyarázza. A kis Kókusz-lemez épp itt csúszik a Karibi-lemez alá, maga mögött hagyva a Csendes-óceán mélyén a Közép-amerikai-árkot és kiemelve a földnyelvet, illetve annak katonás rendben sorakozó vulkánjait.

A kőzetmozgást gyakran követik erős földrengések. Ilyen katasztrófa döntötte romba az ország első fővárosát – az 1524-ben Hernandez de Cordoba által alapított León – 1609 szilveszterén. A megmaradt lakosság elmene-kült, és 35 kilométerre nyugatra építették fel új városukat. A romterület azóta a León Viejo (Ósi León) nevet viseli. Hernandez de Cordoba 1524-ben egy másik várost is alapított, szintén egy vulkán lábánál. Granada helyzete szerencsésebbnek bizonyult, a közeli, kialvóban lévő Mombacho tűzhányó utóvulkáni működése ennek a városnak a felemelkedését már nem veszélyeztette.

Granada és León sokáig vetélkedett a főváros címért, míg végül 1858-ban a két nagyváros

között egy akkoriban jelentéktelen, mindössze 6000 lakosú települést jelöltek ki új az ország adminisztratív központjának. Managua mára egymilliós lélekszámú várossá nőtt, fejlődése azonban nem volt töretlen. A fiatal fővárost 1931-ben, majd 1972-ben is földrengés sújtotta, ez utóbbi az épületek 90%-át döntötte romba, és közel húszezer áldozatot követelt.

A természeti katasztrófa, majd az újjáépítések során tapasztalt visszaélések is hozzájárultak az akkori hatalom, a Somoza-rendszer bukásához. A politikai stafétabotot az egykori kommunista forradalmár, Augusto Sandino nevét viselő mozgalom tagjai, a szandinisták vették át, élükön Daniel Ortégával. A helyzet nehezen stabilizálódott. A szandinisták 1990-ben elveszítették a választást, de 2006-ban újra visszakérültek a hatalomba. Ebben nem is lenne semmi különös, erről szólnak a választások. Nicaraguában azonban nemcsak a föld remeg, a feszültség az elnyomott társadalomban is érezhető.

Managua, Sandino szobra

2018 augusztusában a magyar külügyminisztérium már a következő híradást tette közzé: „A Nicaraguában négy hónappal ezelőtt kezdődött tünteteshullám, amelyet a kormány új társadalombiztosítási rendeletei váltottak ki, mára gyakorlatilag polgárháború közeli állapottá eszkalálódott az ország számos pontján. Gyakorivá váltak az üzletfosztogatások, az utcai erőszak. Az összecsapások immár 350 halottat követeltek az országban.”

2019 elejére abbamaradtak a tüntetések és az erőszakos hatósági fellépés, a helyzet valamelyest megnyugodott. Útban Costa Rica felé mi is úgy döntöttünk, néhány napot elidőzünk az országban. Indulás előtt, még San Salvadorban épp az újságot olvastam, amikor feltűnt egy hír. A vállalkozók csoportja engedélyt kért Managua főútvonalán egy tömegdemonstrációra. Mi lesz ebből?

Rövid hondurasi átutazást követően érkezünk a nicaraguai határra. Közép-Amerika országaiba a magyar állampolgárok számára vízum nem szükséges, belépéskor csak egy kis nyomtatványt kell kitölteni, és általában szabad az út. Ez a papír persze itt sem maradt el, a határon azonban külön ránk állítottak egy hölgyet, akinél újabb kérdőívek sorakoztak. Érdekelte a foglalkozásunk, munkahelyünk, honnan és mióta ismerjük egymást, és egy csomó egyéb. Szorgalmasan jegyzetelt, majd eltűnt a frissen szerzett információkkal. Körülbelül egy órnyi várakozás után érkezett vissza, és örömmel közölte, beléphetünk az országba.

Másnap elintéztük az adminisztrációt Managuában, a Ticabus állomásán, majd miután innen nem indult jármű első célpontunk, Granada irányába, kiléptünk az épület elé. Még gondolkozni sem volt időnk arról, hogyan tovább, egy bácsi szólított meg. Uberezik meg turistákat szállít, de most a zavargások miatt pangás van, ezért diszkont áron kínálja szolgáltatásait. „Puntualidad, honestidad, seriedad” (pontosság, becsületesség, komolyság) – olvastuk a névjegyén. Tényleg így volt, két programot is szerveztünk együtt, és jól jártunk vele.

Útban Granada felé a széles sugárúton sorfalat álltak a pajzsos rendőrök. Mint új barátunk,

A Nicaragua-tó partján

A Managua-tó

Oscar elmondta, a hatóságok végül nem engedélyezték a tüntetést, és elrettentésként még a fegyvereseket is az utcára küldték. Elsőként – éppúgy, mint El Salvadorban – egy közeli vulkánt kerestünk fel. A Masaya-vulkán távolról nem látványos, jellegtelen lapos dombnak néz ki, közelről azonban olyan, mintha a pokol tornácán állnánk. Alján láva fortyog, bár ezt nagyon ritkán lehet megpillantani a felszálló forró gőzök miatt.

Itt alakították ki Nicaragua első és legnagyobb nemzeti parkját. A bejáratnál piros-fekete zászló és egy kalapos férfi bronzszobra fogadott. Bárme nyire meglepő, ő Sandino, a gerillavezér, mellette pedig a szandinisták zászlaja. Kár a természeti látnivalókat a politikával összemosni. A kráterperemhez vezető út széles lávafolyás mellett haladt el. 1520 óta tizennyolc nagyobb kitérőt regisztráltak, köztük a legnagyobbat 1772-ben. Ekkor a lávafolyam a főváros mai repülőteréig ért.

A közeli Granadát a múltban a vulkánkitörések ugyan megkímélték, a történelem viharai viszont végigsöpörtek rajta. Többször fosztották ki kalózok, egyszer gyújtogatás áldozata

A Masaya-vulkán – látványos, de nem fotogén

Managua, Hugo Chavez-emlék

Rubén Darío múzeuma Leónban

lett, mégis sok szép koloniális épülete maradt fenn. A város különleges látnivalója a Nicaragua-tó. Felülete több mint nyolcezer négyzetkilométer, alig kisebb, mint a Titicaca-tó – Latin-Amerika második legnagyobb állóvízének számít. Élővilága arra utal, hogy valamikor kapcsolata volt az óceánnal.

– Ugye cápa is él a tóban? – kérdeztem Oscartól. – Á, nem. – hangzott a válasz. Már mindet kifogták és megették.

Közel kétszáz évvel ezelőtt, az óceánokat összekötő vízi út tervezésekor felmerült, hogy itt létesüljön a csatorna. A földrengésveszély miatt azonban végül délebbre, Panamába tették át a helyszínt. Napjainkban újra komoly lépések történnek a tavat is érintő Nicaragua-csatorna létesítésével kapcsolatban. Az országnak jelentős bevételt hozna, a tó számára viszont helyrehozhatatlan ökológiai károsodást okozna, a hatalmas édesvízkészlet elvesztéséről nem is beszélve.

Granada ellenlábasa az egykori főváros, León. Itt is szép koloniális épületek találhatóak, közülük is kiemelkedik a barokk katedrális, mely önálló objektumként került be az UNESCO Világörökségei közé. A város neves egyénisége a nicaraguaiak Ady Endréje, Rubén Darío. A ház, ahol gyermekéveit töltötte, ma múzeum, a költő szobrai, emlékművei pedig szerte az országban megtalálhatók. Érdekes, hogy Hernandez de Cordoba nevét nem az általa alapított patinás városok, hanem az ország pénzneme, a cordoba őrzi.

Managua, a Nemzeti-palota

A főváros, Managua helyreállítása az 1972-es földrengés óta még nem fejeződött be. Katedrálisa ma is romos, kérdés, hogy statikai állapota lehetővé teszi-e valamikor a helyreállítást. A város érdekes színelőadásai az Élet Fáinak nevezett színes szobrok. 2013-ban, a forradalom évfordulójára emelték őket, és az egyikre még a szandinisták nagy barátja, Hugo Chavez, korábbi venezuelai elnök portréja is felkerült.

Saját vízpartja a fővárosnak is van, itt található az ország második legnagyobb tava, az ezer négyzetkilométert meghaladó felületű Managua-tó. Partjáról a közeli vulkánok panorámája látszik, ugyanakkor Közép-Amerika legszennyezettebb tavának tartják.

Az indulásunkat megelőző zavargásokból utazásunk során – a rendőri jelenlétet leszámítva – semmit sem éreztük. Illetve annyit, hogy sehol nem volt tömeg, és a térségben itt talákoztunk a legalacsonyabb árakkal. Az út porát még lemostuk a Csendes-óceánban, egy szinte kihalt üdülővároska mellett, majd átléptünk a turisztikailag felkapott Costa Ricába.

(folytatjuk)

A Csendes-óceán partja

Managua romos katedrálisa

